

CSONGRÁDI LAP

VEGYES TARTALMU KÖZLÖNY.

<p>Szerkesztőség: Weisz Márk könyvkereskedése, hová a lap szellemi részét illető közlemények küldendők. Kéziratok nem adatnak vissza.</p>	<p>Előfizetési díj: Égész évre 8 kor. Fél évre 4 kor. Negyed évre 2 kor. Egyes szám ára 16 fillér. Megjelen minden vasárnap reggel.</p>	<p>Kiadóhivatal: Weisz Márk könyvkereskedése, hová az előfizetési és hirdetési díjak küldendők. Nyiltér petit sora 60 fillér.</p>
---	---	---

A hazafiság monopolioma.

Csongrádvármegye törvényhatóságának legutóbbi közgyűlésén tárgyalás alá került Heves vármegye hazafias szellemű körirata.

A körirat arra kérte Csongrád vármegye közönségét, hogy kérjék majd ők is a törvényhozást arra, miszerint a Rákóczyt, Beresényit, Tkökölit hazaárulóknak nyilvánító törvény töröltessék el, továbbá Kossuth Lajosnak és az 1848 49. évi honvédek érdemei ígattassanak törvénybe.

Éppen elégséges dolgok ahhoz, hogy a kormányt, a magyar társadalom jelenlegi vezetőit megbuktassa a jezsuita kéz, az élet-halálra folytatott gazdasági küzdelem válságos napjaiban. Igen ám, mivel hogy e két kérdésnek felvetése eselvetes akar lenni a magyar társadalom összetartása ellen. A klerikális magyarok és szövetségeseik részéről.

Mindenki tudja, hogy a magyar társadalmat csak ilyen kérdésbe kell belevinni — és biztos a vezetőik bukása: mert irva van, hogy «a bécsi gazdák nem tanulnak, s nem felejtenek».

Ebben a tekintetben a bécsi gazdák nagyon hasonlítanak azokhoz a magyar hazafiakhoz, akik nem akarják soha elismerni, hogy a modern közélet alapfeltétele az emberséges gondolkodás, tehát a gyűlölet elesztése, a kiengesztelés és a kölesönös jóakarát, amit ép a jelenlegi kormányelnök hangoztatott a békés társadalmi élet első követelménye gyanánt.

Csodálatos fátuma lenne a sorsnak, ha épen ez az államférfi, aki a társadalmi békét, a nemzeti összetartozandóságot hirdeti — arra lett volna kárhoztatva, hogy végig nézze mint lobban fel a vármegyékben a pártszervevények pusztító tüze, mint szakad szét a soknyelvű nemzet különböző pártokra, s mint sülyed el hajója éppen a Kossuth, a 48-as honvédek és a Rákóczy kultusz miatt.

Hát mi nagyon tiszteljük az egyéni meggyőződést, nem is vádolunk senkit hazafiatlansággal — mikor az idegenből kiesztelt terv célját nem ösmeri fel: de már visszautasítjuk azt a modort, amelylyel a tanácskozásban résztvettek azok, akik az állandó választmány javaslatát megtámadták.

Hazafiatlanság vádjával illetni az állandó választmányt — mert nem volt egy véleményen azokkal, akik a körirat akcióját időszerűnek tartották — udvariasan fejezve ki magunkat, nem volt komoly férfiakhoz illő eljárás, nem volt komoly dolog.

Mert hiszen mi sem szavaztunk az állandó választmány javaslata mellett — nem helyeseltük annak indokolását, hanem társadalmi akcióztól ohajtottunk volna későbbi időre a Rákóczy hamvai hazaárulata végett. De magyar emberhez nem tartjuk méltó eljárásnak azt, hogy valakit, másokat legszentebb érzelmeiben, vagyis magyar hazafiságában támadjon meg és árulóknak nevezzen akárki.

Akárki intéz ily támadást magyar ember becsülete ellen, önkényűleg ítélkezvén mások felett — azt nem tartjuk menthető eljárásnak — s vissza kell utasítanunk.

Miben is állott az a hazaárulás? Abban, hogy az állandó választmány azt javasolta, miszerint «mint teljesen időszerűtlen és erőszakkal előrántott dolog felett terjen napi rendre»? Hát hiszen napnál világosab, hogy ez így igaz!

A törvényhatósági közgyűlésen dr. Cicatricis Lajos alispán és Fekete Márton kir. tanácsos lendületes beszédekben, az ékesen szólás művészetével ecsetelték a jelenlegi helyzetet, s a hazaszeretet óvó intelmével fordultak a közgyűlés tagjaihoz — hogy annak következményeitől az országos rázkódtatástól megmentsék a sokat szenvedett magyar nép közgazdasági érdekeit, mindennapi kenyerét. Hiszen bécsi gazdatársaink megakarnak fosztani meg ettől is bennünket, akik az egykori Kánaán földjén már az éhségről halljuk panaszkodni a föld népét.

Hazafiság dolgában nem akarjuk monopoliom tárgyává tenni a legszentebb érzelmeiket. Vissza kell tehát utasítani azoknak érvelését, akik a megyei szabadelvű pártot hazafiatlansággal vádolták minden komolyság nélkül. Akik a dr. Cicatricis Lajos alispán és Fekete Márton kir. tanácsos beszédei után ilyen képtelen váddal nem rösteltek előállani, azok csakugyan megérdemelték sorsukat, hogy elbukatták önmagukkal javaslataikat is.

A bukáshoz különben dr. Szarka

Mihály nem eléggé tapintatos fellépése is nagyban hozzájárult.

Hát, hogy is ne, mikor uramfia, a vallásszabadságért harcoló Rákóczy, Beresényi érdekében az ügyvéd ur vállalta el a védői szerepet, aki ott szorongott a vallásszabadság elleni országos kongresszuson évekkel ezelőtt, mikor megakarták buktatni, Zichy Edmund javaslatára Rákóczy eszményét, a vallás szabad gyakorlatáról szóló törvényjavaslatot.

És megtörtént az a furcsa eset, hogy mikor a legnagyobb kegyetlenséggel ítélkezett a hazaárulás kérdésében a szabadelvű párt összes tagjai fölött — ép akkor röptül felé egy közbeszólás bizonyos Zichy Edmúndról — ami annyira frappírozta a szónokot, hogy véget vetett harcias beszéceének, eldöntetlenül hagyván azt a kérdést, hogy lehet-e kiarendálni egy embernek, vagy pártnak a hazafiságot, mint teszem azt, Váraai Jakab kiarendálta Csongrádon a dohány monopoliomot.

(6)

A vármegye közgyűlése.

Ünneplés nyitotta meg Csongrádvármegye törvényhatósági bizottságának folyó hó 27-iki közgyűlését.

A közpályán eltöltött 40 évi munkássága évfordulóját ünnepelte meg a vármegye közönsége, az ő volt főispánjának, *Zsilinszky Mihály* közoktatásügyi államtitkárnak — arcképe leleplezésével s bár az ünneplést, ismert szerénysége mellett — ettől az ünnepléstől távol maradt is, — ez a körülmény mitsem vont le ünneplésünk szeretetteljes voltából.

A megyegyűlés — e szép ünneptől eltekintve — zajosnak ígérkezett, mert híre ment, hogy Heves-vármegye körirata nagy ellenzéki erőpróbáknak fog alkalmul szolgálni. A zajosság azonban elmaradt és ez — dicséretére válik az ellenzéknek is, higgadt magatartásával azt bizonyította be, hogy férfias komolysággal kezeli a közdolgozatot.

Egyébként a két napos megyegyűlés lefolyását a következőkben adjuk:

Elnök: Csató Zsigmond dr. főispán a közgyűlést megnyitván, előterjeszté, hogy elnöki bejelentéseit és az alispáni évnegyedes jelentést megelőzően ezúttal ünnepi aktussal, *Zsilinszky Mihály*, vármegyénk közszeretben álló volt főispánja arcképének leleplezésével nyíljon meg a gyűlés. Felhívja ezután *Keller Lajos* biz. tagot ünnepi beszéde elmondására.

Keller Lajos megyebiz. tag, a közgyűlés többszörös helyeslése és lelkes eljenzése közben mondta el — e felhívásra — tartalmas s a mellett tömör, költői lendületű szép beszédet.

Mikor a lepel — e beszéd közben, *Zsilinszky* arcképéről lehullott, elementáris

erővel tört ki az éljenzés és taps, aminek elültével *Cicatricis* Lajos dr. indítványt tett arra, hogy a lélekemelő szép beszédet teljes szövegében a közgyűlés jegyzőkönyvébe iktassák, míg *Petrovics* Soma jegyzőkönyvi köszönet nyilvánítását indítványozta a ünnepi szónoknak.

Ez indítványokat egyhangulag elfogadták s aztán — az ünnep jelentőségének emelésére, *Csató* Zsigmond dr. főispán egynegyed órára felfüggesztette a gyűlést.

A negyedóra elteltével a főispán újból megnyitván a gyűlést, sorban a legmelegebb részvétellel parentálja el *Tisza* Kálmánt, *Horánszky* Nándort és *Siposs* Imrét s indítványára elhatározza a közgyűlés, hogy e halálesetek fölött érzett fájdalmának és részvétének jegyzőkönyvében ad kifejezést és *Tisza* Kálmán családjához részvétiratot intéz.

Felolvasták ezután az alispáni évnegyedes jelentést, melyre semmi részről nem merült ugyan fel észrevétel, de melylyel kapcsolatosan mégis *Korpás* Pál a szegvári munkásoknak a vármegyei útépitésekben való részese érdekében *Burg* Dénes pedig a horgosi volt jegyző: *Dorner* Béla sikkasztási s ezek által netalán károsodó horgosi polgárok érdekében intéztek kérdést az alispánhoz, aki mindkét kérdésre részletesen felelt s általános helyesléstől kísérve, megnyugtatta a felszólókat.

Korpás Pál ezután arra tett indítványt, hogy a tárgysorozat 34. 35. és 36. pontjait soron kívül vegyék elő és tárgyalják le azonnal. S miután ehhez az alispán is hozzájárult, először is Nagyvárad város törvényhatóságának az önálló vámterület érdekében megküldött köriratát tárgyalták le.

Az állandó választmány határozati javaslata az volt, hogy — amennyiben a megye törvényhatósága egy ízben már felirt a törvényhozáshoz az állandó vámterület létesítése érdekében — ezuttal egyszerűen csak tudomásul vegyék Nagyvárad köriratát.

Tasnády Antal dr. ellenindítványt tett, mert — mint mondta — azt nem lehet elégszer ismétlni, hogy vármegyénk is az önálló vámterület híve és azt akarja.

Cicatricis Lajos dr. alispán szintén a mellett beszél, hogy a törvényhatóság csatlakozzék a nagyváradai átirathoz. De indokai erre mások, mint a *Tasnády*éi. Ő azért látja ennek szükségét, mert a szövetséges Ausztriában olyan törekvések ütköznek ki melyek hazánk közgazdasági kárát okozzák; ezekkel szemben kell, hogy nálunk is erősen nyilatkozzék meg a közvélemény olyan irányban, melyből a szövetséges állam megértse, hogy gazdasági érdekeinket megcsorbitatni nem engedjük, s hogy az érdekekért kormányunktól megköveteljük még azt is, hogy szükség esetén az önálló vámterületre rendezkedjék be.

Az indítvány — ily szellemben — egyhangulag elfogadtatott.

Következett Heves vármegye körirata arról, hogy a *Rákóczyt*, *Thökölyt* és *Bercsényit* lázadóknak mondó és így diffamáló törvény — törvényhozási úton semmissé tessék meg, hogy *Kossuth* Lajos és a 48/49-ki honvédek érdemeit törvényvel örökítsék meg.

Az állandó választmány *Rákóczy*, *Thököly*, *Bercsényi*, *Kossuth* és a függetlenségi harcz dicső honvédekének hazafiúi érdemét minden kétségen fölülállónak mondva, — határozati javaslatát e mellett oly irányban terjesztette elő, hogy, miután a *Rákóczyt*, *Thökölyt* és *Bercsényit* lázadóknak, birtokvesztéseknek kimondó törvény eltörlésével maga a történelmi tény, hogy ez a törvény meghozatott, meg nem másítható: ennél fogva Hevesvármegye feliratának e része fölött a közgyűlés napirendre tér. A feliratnak *Kossuth* Lajos és a honvédek érdemeit törvénybe iktatni kívánó részét pedig ez idő szerint és mindaddig, míg az 1848/49-ki nagy események szereplői élnek — idő előttinek tartván, ezt szintén csak

egyszerűen tudomásul vétetni indítványozza.

Burg Dénes felszólalására teljes szövegében felolvasták Hevesmegye köriratát, majd *Tasnády* Antal dr. tett a határozati javaslattal szemben ellenindítványt arra, hogy a törvényhatóság csatlakozzék a hevesmegyei felirathoz.

Cicatricis Lajos dr. alispán a határozati javaslat mellett érvel meggyőző okokkal. Hajánál fogva előrántani okokat, egyes — különben is elavult törvények megsemmisítésére, schol egy nemzetnél sincsen szokásban s viszont, hogy a história az 1848-ki események fölött itéjen, majd csak az utódoknál érkezik el az ideje és ekkor lesz helye annak is, hogy e kör nagy alakjainak hazafiúi érdeme törvénybe iktattassék. Épp ezért *Tasnády* indítványának mellőzését kéri.

Szarka Mihály dr. *Tasnády* indítványa mellett emel szót s többszörösen kihívja maga ellen az ellenvéleményen levőket zajos közbeszólásokra, különösen akkor, mikor *Zichy* Nándor grófhoz akarja hasonlítani a hevesi felirat ellenzőit. Hangzik is ekkor feléje sűrűn a kiáltás: hogy nem-e ő volt a kebelbarátja *Zichy* Nándornak akkor, mikor a néppárt országos ülésére Budapestre felment és az ülésen részt is vett?

Fekete Márton higgadtan, tárgyilagosan taglalja a kérdést. Azt komoly férfiak testülete nem engedheti meg, hogy politikai spekulációra használjanak ki hazafias szövegeket. Van olyan jó hazafi, tartja is a hevesi feliratban dicsőített honfiakat olyan nagyra, mint bárki azok közül, akik ezzel szóban kérkednek; de egyfelől évszázadok multán történelmet megváltoztatni nem lehet, másfelől pedig a történelem itéletének törvényalkotással elibe vágni: nem lehet feladatunk. Ezért az állandó választmány határozati javaslatát ajánlja elfogadásra.

Mint indítványozó: *Tasnády* Antal dr. élt még a zárszó jogával és *Korpás* Pál támogatta még *Tasnády* indítványát.

Ezután szavaztak. *Tasnády* Antal dr. egy iv átnyújtása mellett névszerinti szavazást kért. Minthogy azonban az ivet csak 10 és nem — mint a törvény rendel — 20 megyebizottsági tag irta alá, a főispán e kérelmet nem teljesíthette és így felállással történt a szavazás olyan eredménnyel, hogy a többség, 51 szóval 28 ellen, az állandó választmány határozati javaslatát fogadta el.

Egyhangulag mondta ki aztán a közgyűlés, ugyancsak az állandó választmány javaslatára, hogy a törvényhatóság is csatlakozik Arad ahhoz a körirathoz, mely a fővároshoz átir, hogy *Kossuth* Lajos szobrát, függetlenül a síremléktől — mielőbb állítsa fel a fővárosban.

A megyebizottsági tagok gyér érdeklődése mellett nyílt meg szerdán délelőtt 9 órakor a folytatólagos közgyűlés, melyen a tárgysorozat és póttárgysorozat még hátralevő ügyeivel gyors tempóban végeztek.

Színház.

Sajnos, színészeink mult heti működéséről nem mondhatunk olyan kedvező kritikát, mint a mult alkalommal. Ezzel nem azt akarjuk mondani, mintha nem volnánk megelégedve szereplésükkel, de kezdetben produkált kitűnő előadásaikkal annyira elkényeztettek bennünket, hogy még most talán többet vártunk tőlük. Nem is annyira a szereplőkkel, mint inkább a színre hozott darabok megválasztásával nem vagyunk megelégedve, ugyanis a *Képviselő úron* kívül majdnem mind olyan darabokat adtak elő, melyeket Csongrádon a közelmúlt években ugy az egyes színtársulatok, mint a műkedvelők teljesen elcsépeltek. Nagyon csökkentek az előadások hatását a világitási mizeriák is, ugyanis hétfőtől kezdve állandó sötétség uralkodott a színházban. Hétfőn habár kellemetlen volt is, megtörténhetett ez a dolog, de kedden már nem szabad lett volna ismétlődnie, mert tudomásunk szerint Csongrádon lehet kapni jó petróleumot és új lámpabelet is, kérjük tehát az igazgató urat, hogy ilyesmi többé ne forduljon elő.

Szombaton (május 24-én) *«Rip Rip»* került színre a

közönség nagy részvétlensége mellett, minek oka abban rejlik, hogy ezt az operettet közönségünknek már nagyon sokszor volt alkalma látni. Az előadás maga igen jól sikerült, Bánházy Teréz és Gyárfás Ödön pompásan énekeltek s egyáltalán az összes szereplők igen jól játszottak.

Vasárnap (25-én) két előadás volt, d. u. ifjúsági előadás gyanánt *«Az új honpolgár»*, este a *«Falurossza»*. Mindkét előadás igen jól sikerült.

Hétfőn (26-án) másodszer került színre *«A páholy»* melyet azonban alig lehetett végig nézni a sötétség és lámpa füst miatt. Annyira esett a lámpákból kitóduló hamueső, hogy az ember St-Pierre-ben képzelte magát s lélt egy ujjab kitöréstől.

Kedden (27-én) *«A közönség kedvence» Szébenyi Antal* jutalomjátékául Rákosi Viktor és Guthi Soma 3 felvonásos bohózata *«Képviselő úr»* került színre. A jutalmazandó elvette méltó jutalmát, mert a közönség zsúfoltságig megtöltötte a színházat. Szébenyi Bodollai Karsci szerepét páratlan művészettel és komikummal játszotta meg, Szabolcsiné (Ésster) kttűnő nagyanyós volt, Nyitrai (Péntek Tóbiás), Jámory (Keresztúri) szintén jól játszottak. Annál kevésbé dicsérhetjük Hevessyt (Füzessy Zoltán) mert mondhajuk nagyon rosszul játszott és szerepéből sem tudott egy szót sem. Nagyon kérjük, hogy tartsa magát távol a színpadtól, mert őt mint igazgatót nagyra becsüljük, de mint színészt egyáltalán nem ismerjük el.

Csütörtökön (29-én) két előadás volt, délután a *Falurosszát* és este *A szökött katonát* adták elő.

Szombaton (31-én) *«San-Toy»* kínai daljáték került színre, melyre egész héten szorgosan folytak az előkészületek s a közönség körében is nagy volt az érdeklődés. Tegnap mutatkozott az új operette énekesnő *Kardos Tusika* a közönség előtt, szerepléséről azonban csak jövő számunkban fogunk beszámolni.

UJDONSÁGOK.

— **Csongrád választ — Hegyi bánja.**
A királyi Curia megszorította drákói itéleteinek számát egygyel. Tegnap délelőtt hirdette ki, hogy megsemmisíti dr. Baross János képviselővé történt megválasztását, egy évre felfüggeszti dr. Baross János, *Fekete* Lajos, *Szlávik* János, *Kaszaniczky* Dénes és *Hegyi* Antal politikai jogait és ellenük a fenyeítő eljárás folyamatba tétele végett az iratokat az igazságügyminiszterhez teszi át. A kerület képviselő küldési jogának esetleges felfüggesztése iránt a képviselőház fog határozni. Ime tehát ismét visszafelé sült el a *Hegyi* Antal fegyvere. Azt akarta, hogy őt jelenték ki igazolt országos képviselőnek Baross helyett. És eredmény mi lett? Az lett, hogy most felfüggesztették még községi képviselői jogától is sőt a kerületet is pellengére állította.

— **Zsilinszky Mihály ünneplése.** A mult hó 27-én délután 4 órakor érkezett dr. Zsilinszky Mihály Csongrád megyének volt nagyérdemű főispánja, jelenleg közoktatásügyi államtitkár, szeretett nejevel: szül. *Reöck* Ilona urhölgygyel *Szentesre*. A fogadtatás oly fényes és lelkes volt, aminőre egyhamarjában nem is emlékezünk. A vármegye és *Szentes* mindent megtett, hogy vendégeit eddig nem látott ünneppélylyel fogadhassa. A vonatnál dr. *Lakos* Imre polgármester üdvözölte *Szentes* város nevében, — amire *Zsilinszky* Mihály örömeinek adott kifejezést, hogy *Szentesen* lehet. *Novobáczky* Győző *Szentes* város gazdasági tanácsnoka gyönyörű csokrot nyújtott át a méltóságos asszonynak. A *Kossuth*-utcán és téren át, hol iskolás gyermekek tanárai és tanítóik vezetése alatt sorfalat álltak, a vármegye házához vonultak, hol a csarnokban dr. *Cicatricis* Lajos vármegyénk ékes szavú alispánja rövid, de remek beszéddel üdvözölte. Az üdvözlő beszédre *Zsilinszky* Mihály felelt. Ezután az államtitkárné ő méltósága, kiért a vármegyén lekötendő kedves módoráért annyira rajongottak, ki üde szépségéből a lefolyt 10 év alatt mit sem veszített, oda lépett ismerőseihez, azokkal fesztellenül társalgott és viszontlátásuk felett örömeinek adott kifejezést. Este a szentesvárosi színház nagytermében diszes vacsora volt tiszteletükre, hol *Kiss* Zsigmond köszöntötte fel az ünnepeket. Szerdán délelőtt a 9

órai vonattal utaztak el vármegyénk kedves és szeretetre méltó vidégei.

— **Egy tanító jubileuma.** Him János mindszenti igazgató-tanító a napokban ünnepelte meg érdeműs tanítói működésének 54-ik éves évfordulóját, mely alkalommal a vallás és közoktatásügyi miniszter az ünnepeltet elismerő okirattal tüntette ki. Az ünnepelő közönség a jubiláló lakására vonult s innen a rom. kath. templomba mentek, hol Keller Lajos plébános lendületes beszédben emlékezett meg az agg tanító érdemeiről. Innen az ünnepelt lakására vonultak, hol Koncz Lajos jegyző üdvözölte a jubilálót s a község nevében jelenlegi lakását örökös lakásul ajánlotta fel a jubilálónak, mely halála után gyermekeire száll. Majd az ünnepelt arcképét leplezték le, mely alkalommal Vitos Gerő tanító tartott beszédet. Az ünnepély a himnus éneklésével ért véget. A lélekemelő ünnepélyen dr. Tergina Gyula, vármegyénk érdeműs tanfelügyelője is résztvett és személyesen adta át dr. Wlasics Gyula vallás és közoktatásügyi miniszter ur üdvözlő levelét. Az ünnepelt tanfériút dr. Zsilinszky Mihály államtitkár és Halász Ferenc közoktatásügyi osztálytanácsos táviratilag üdvözölték. Az üdvözlők közül vármegyénk főispánja és alispánja sem maradt el, ugyszintén a mindszenti járás főszolgabírája Tary István és Keller Lajos mindszenti plébános. Természetes, hogy Csongrádmegye összes tanítói kara, a szegedi megyei tanító-egyesület képviselői is személyesen jelen voltak; csak az a nem természetes, hogy a helybeli tanítói kart senki sem képviselte, ez annál inkább nagy visszatetszést szült: mert Csongrád tanítói járás-egyleti székhely. Az már igaz, hogy akkor: midőn előnyökért kell lépéseket tenni, hát mi vagyunk az első, akik tenyerünket kinyújtjuk, de ha érdemeket kell méltatni, hát mi mélységesen hallgatunk és azt másokra bizzuk.

— **Színházi hír.** A napokban két előkelő vendége volt Hevessy Mihály színtársulatának. Mészáros Kálmán az országos színészegyesület igazgatója és Balassa Jenő, a vígszínház kitűnő művésze. Csongrádra azért rándultak le, hogy a társulat két jeles tagját egyik fővárosi színházhoz szerződtessék. Valóban a csongrádi közönség nem is sejtí, hogy milyen jeles erők vannak a Hevessy társulatánál.

— **Park a városháza telkén.** Alig egy éve szemétdombjáról volt híres annak a nagy teleknek egy része, amely Csongrád község háza mellett külön udvarokra felosztva, példázgatta azt, hogy így néz ki az a pusztuló vagyon, amelynek nincs jó gazdája. A négy külön telek közül legelhagyottabb volt az, amelyen a magtár és az istálló állottak, s amelyről a szemétdombokat már tavaly elhordatták. Most hogy a magtárt átalakítják — az előjáróság nagyon okosan azt tervezi, hogy ha lehetett a templom körül egy szép teret csinálni — ebből az üres udvarból is csinál egy csinos, diszálkkal, virágokkal, cserjékkel beültetett udvart. Ezért meg is fogják dicsérni — ha megcsinálja.

Egy új mezőgazdasági gépgyár Budapes ten. A nálunk már eddig is jó hírnévként örvendő Hofherr és Schrantz cég Kispes ten, az Üllői-ut mentén, nagyszabású, modern berendezésű mezőgazdasági gépgyárat épített, melyet jelen évben üzembe is helyezett. Nevett cég eddig csak bécsi gyártelepén készült gépeit hozta hozzánk, melyek jóságuk, jó anyag felhasználásával végzett pontos kivitelük és homi viszonyainkhoz alkalmazott helyes szerkezetük miatt külföldi voltak dacára is

általánosan elterjedtek és kedvelteké váltak. Annál örvendesebb az a körülmény, hogy e gépek most már itthon készülnek. Magyar munkásoknak ad kenyényt a gyár és magyar anyagot dolgozva fel, valódi hazai iparcikket termel. A gyártelep minden egyes műhelye és felszerelése mintaszertű, épületei szépek, egyszerűek és világos helyiségekkel bírnak. A gyár 600 munkás foglalkoztatására van számítva s jelenleg 300 munkással dolgozik. Mint tisztán mezőgazdasági gépgyár ezen Hofherr és Schrantz-féle új gyártelep a legelső közt foglalt helyet és a jó kezekben levő vezetés, valamint a mintaszertű modern berendezés elég biztosítékot nyújtanak jó gyártmányok előállítására s a magyar gazdaközönség részére ezen új hazai gépproduktusok nagy nyereséget jelent.

Veres Pálné, Beniczki Hermin élete és működése című kötet az Athenaeum kiadásában az «Országos Nőképző Egyesület» megbízásából Rudnay Józsefné és Szigethy Gyuláné által összeállítva és országosan ismert jeles írók közreműködésével jelent meg a könyvpiacra. E mű a magyar nők nevelése és művelődése körül fűrdözött legfényesebb alakjáról beszél, ki eszmegazdag lelkel fáradhatlan és akadályok által meg nem rettenthető sikeresen küzdő harcosa volt a nők kulturájának. Várad Antal néhány szöveg, melyek egy, — Veresné temetésére írt odájából vannak idézve, — találóan festi őt:

«Pihenj nyugodtan. Munkád aranyagvát Magyar nők szép lelkén hintetted el.

Adj nekünk, Isten, aki el nem hagyta!

Egy ezredév orkánjai között

Olyan magyar nőt, olyan tiszta lelket,

Oly munkást, mint e szent elköltöztött.»

E sok érdekes mozzanatot felölő mű kedves olvasmány nőneveléssel komolyan foglalkozók és a nők iránt érdeklődő művelt közönségnek. Ára 2 korona 50 fillér. Kapható az Athenaeum irodalmi részvénytársaságnál Budapes ten.

Shakspeare összes színművei. Most jelentek meg hat szép kötetben, a Franklin-Társulat új kiadásában Shakspeare összes drámai munkái. A kiadás szövegében megismétlése a Kisfaludy-Társaság nevezetes Shakspeare-kiadásának, új azonban a beosztása. A két első kötetet a tragédiák, a további kettőt a történelmi színművek, az ötödiket a vígjátékok s az utolsót a regényes színművek töltik be. A tragédiák tárgyak szerint vannak csoportosítva: első helyen a szerelmi tragédiák állnak: «Romeo és Júlia», «Othello» és «Cymbeline»; ezeket követik az angol tárgyúak: «Macbeth», «Leár király» és «Hamlet». Az ókori tárgyú tragédiák, a második kötetet foglalják el s a csoportosítás itt a bennük rajzolt korszakok időbeli egymásutánja szerint halad: első a trójai tárgyú «Troilus és Kressida», utolsó a római császárság korában játszót «Titus Anronicus»; a kettő közé sorakoznak a másik görög tárgyú darab, az «Athéni Timon» s a római köztársaság és triumviratus korabeli tragédiák, «Coriolanus», «Julius Caesar», «Antonius és Cleopatra». E beosztásban érdekes képet nyerünk Shakspearenek az ókori történeletről vallott felfogásáról s a különböző korszakok drámai feldolgozásának módszeréről. Hasonló elvek szerint vannak

csoportosítva a következő két kötetben a történelmi drámák, a történelmi korok időrendje szerint, tekintet nélkül keletkezésük sorrendjére. A vígjátékoknál ilyen belső, tárgyi szempont nem kínálkozik s ezért ezeket keletkezésük sorrendje szerint adja az új kiadás. Shakspearenek a Kisfaludy-Társaság által rendezett első kiadásában semmiféle tervszerű osztályozás nem volt s a második, Csiky Gergely által gondozott kiadás sem tartott ilyen szabatos rendet. A mi minkat a fordításokat illeti, ezeknek értékét kipróbálta már az idő; a fordító között költészetünk legnagyobb neveit találjuk, Vörösmartyt, Petőfit, Aranyt s rajtuk kívül a forralom utáni kor írói nemzedékének legjelesebbjeit. Az új kiadás szövegében az elsőhöz ragaszkodik, de felhasználja azokat a javításokat, melyeket a fordítók később tettek műveiken. Ennyiben az új Shakspeare tökéletesebb szöveget nyújt, mint az első. Az első kötetben megtaláljuk Shakspeare életrajzát, röviden, világosan és tömören megírva. Az egyes dráma-csoportokat egy-egy tanulmány előzi meg; a tragédiákról, a történelmi színművekről, a vígjátékokról és regényes színművekről. Mind a három gondos, alapos dolgozat s olvasmányos is érdekes; nem a száraz adatokkal emésztí az olvasó türelmét, hanem közelebbre igyekszik hozni a közönséget Shakspeare szelleméhez, megértette vele költői módszerét, eljárását, szelleme sajátosságait. A tanulmányokat, valamint az életrajzot is dr. Voinovich Géza írta. Az első kötetet Shakspeare sikerült arcképe is díszíti, melyet Droeshut metszete után Hirsch Nelly rajzolt. A hat kötet ára annak, aki külön veszi, 30 korona. Tekintve, hogy e kiadás összhangba van hozzá a «Magyar Remekírók» kiadásával, ugyanabban az alakban, ugyanazon a papíron s ugyanazzal a kötéssel jelent meg; e nagyszabású kiadván kiegészítőjéül tekinthető. Ezért a kiadó Társulat a «Magyar Remekírók» vevőinek egy harmadrésznél kedvezményt nyújt: husz koronáért haphatják meg az új Shakspeare. Így fejeződik ki költségek is a tény, hogy Shakspeare irodalmunknak valóságos kiegészítő része, egyrészt annak a hatásnak a révén, melyet irónkra s közönségünk izlésének fejlődésére tett, másrészt azért, hogy annak idején legjelesebb íróink szövegeket lefordítására. A régebbi két Shakspeare-kiadás ma már nehezen hozzáférhető s így közönségünk annál nagyobb örömmel üdvözölheti az újnak megjelenését.

Felelős szerkesztő: **Eder János.**
Társ-szerkesztő: **Holló Adolf.**
Kiadólap tulajdonos: **Weisz Márk.**

CZIMBALOM

hegedű, fuvola vagy bármily nemű hangszer tanítására — kotta szerint, vagy annélkül — elvállalom.

A tandíj havonként 10 korona, az órák száma hetenként három.

Czimbalmot is hangolok 2 koronáért.
Lakás II. ker. Szarvas-utca 18. szám.

Tisztelettel

SERESS ANTAL
a helybeli gyermekzenekar karnagya.

Tisztelettel van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy (Boér-féle ház) helybeli üzletemben a **bérmálási idényre arany és ezüstből** a következő ékszereket dús választékban tartok raktáron, u. m. **amolett, karcsatok, nyaklánczok, szivek, fülbevaló, brossok, gyűrű, kereszt, zsebórákat és lánczokat** a lehető legjutányosabb árban.

Amidőn a fönt elősorolt ékszereket bérmálási ajánléknak olcsóságuknál és czélszerűségüknel fogva ajánlom, egyszersmint kérem a n. é. közönség b. látogatását.

Minden darab valóságáért kezességet vállalok.

Kiváló tisztelettel

p. p. Dévai Lipót.

órák és ékszerész.

Első os. és kir. osztrák-magyar kizárólag szab.

Homlokzat-festék-gyár
Kronsteiner Károly Bécs, III., Hauptstr. 120.
(saját házában)
Aranyérmekkel kitüntetve.

Főhercegi és hercegi uradalmak, cs. és kir. katonai intézőségek, vasutak, ipari-bánya és gyári társulatok, pítési vállalatok, építőmesterek, egyszersmint gyári és ingatlan tulajdonosok szállítója. E viharmentes homlokzat-festékek, melyek mészenben föloldhatók, száraz állapotban, poralakban és 46 különböző mintában külön-külön 16 krtól fölfelé szállítanak és a mi a festék színtisztségét és tartósságát illeti, azonos az olajfestékekkel.

200 korona jutalék utánzások kimutatásáért
Mintakártya, egyszersmint utasítás kívánatra ingyen és bérmentve.

1902. El. 24/4. szám.

Verseny-tárgyalás.

A csongrádi kir. járásbíróság hivatalos helyiségei és járásbíróági fogház fűtéséhez a jövő 1903. évben szükséges 60 köbméter és 40 1/2 köbméter, összesen 100 1/2 köbméter prima minőségű, hasábos bükk tűzifa szállításának biztosítása czéljából a folyó évi 1902. június hó 16-ik napján délelőtt 10 órakor Csongrádon a kir. járásbíróóság hivatalos helyiségének 1. számú szobájában ajánlati versenytárgyalás fog tartatni.

Felhivatnak ennél fogva mindazok, kik az ajánlati versenytárgyalásban résztvenni kívánnak, hogy 1 koronás bélyeggel ellátott ajánlatukat zárt és lepecsételt borítékban a csongrádi kir. járásbíróóság 1. számú jegyzői irodájában az iroda kezelőjénél, a hivatalos órák alatt, folyó évi június hó 16-ik napjának délelőtti 10 órájáig nyujtsák be, vagy ugyanazon időpontig a csongrádi kir. járásbíróóság vezetője czimére bérmentesen posta útján küldjék be, a boríték küllapján ezen felirattal: «Ajánlat a csongrádi kir. járásbíróóság vezetőjének 1902. El. 24/4. számú versenytárgyalás czimű hirdetményére».

Az ajánlattevő köteles 40 korona bánatpénzt készpénzben, vagy ovadékképes értékpapírban a csongrádi kir. adóhivatalnál letétbe helyezni és az erre vonatkozó letéti elismervényt a zárt ajánlathoz csatolni, vagy a versenytárgyalásra kitűzött határidőig az I. számú jegyzői iroda kezelőjének átadni.

Az ajánlattevő ajánlatának elfogadása esetén köteles a szükséges tűzifa mennyiségét folyó évi december hó 15-ik napjáig szállítani és köteles zárt ajánlatában azt, hogy a versenytárgyalás feltételeit egész terjedelmében ismeri és elfogadja, kijelenteni s a tűzifának köbmeterenként meghatározott egység árát, melyért a szállítást elvállalni hajlandó, számokkal és betűkkel kiírni.

A bánatpénz nélkül, továbbá a kitűzött időn túl beadott vagy beérkezett ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Az ajánlati versenytárgyalás feltételei, melyek alapján a szállítási szerződés megkötendő lesz, a kir. járásbíróóság 1. számú jegyzői irodájának kezelőjénél naponként a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Végül megjegyeztetik, hogy az ajánlatok felett a kir. járásbíróóság vezetője, illetve annak felettes hatósága szabadon dönt s azok egyikéhez sincs kötve.

Kelt Csongrádon, 1902. május hó 26-ik napján.

A csongrádi kir. járásbíróóság vezetője helyett

Laurisin Miklós
kir. albiró.

1637/tkvi 1902.

Arverési hirdetményi kivonat.

A csongrádi kir. járásbíróóság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy özv. Lantos Jánosné szül. Bódi Rozál csongrádi lakos végrehajthatónak, valamint Német Joachim és Erki Szabó Mihályné szül. Forgó Ágnes csongrádi lakos csatlakozott végrehajthatóknak, Német Julianna férj. Illés Györgyné elleni 100 korona 80 fillér, 17 korona 30 fillér, 17 korona 30 fillér és 15 korona 60 fillér s jár. iránti végrehajtási ügyében, a csongrádi 9041 számú tjkvben A+1. sorszám alatt felvett Német Julianna férj. Illés Györgyné nevén álló 8119-8124/a. 2. hrszámú 7 hold 814 □-öl térfogatu tanyaföld s ehhez tartozó 2/3 telek utáni osztatlan réti járandóság 1/3 része 742 korona ezennel megállapított kikiáltási árban az 1902. június hó 20-án d. e. 9 órakor a csongrádi kir. járásbíróóság helyiségében árverés alá fog bocsátatni s a kikiáltási áron ulul is el fog adatni.

Venni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10%-át készpénzben, vagy ovadékképes értékpapírban a kikiáltott kezéhez letenni, vagy neki a bíróságnál előleget elhelyezett bánatpénzről kiállított elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Csongrádon, 1902. április hó 7-én. A kir. járásbíróóság mint tkvi hatóság.

Laurisin Miklós
kir. albiró.

Mc Cormick Harvesting Machine-Company.

(Chicagói aratógépgyár.)

GRAND PRIX.

FÁRIS 1900.-BAN.

Kéveköto aratógép
Fűkaszalógép.
Köszörűkészülék,

«Daisy» marokrakó aratógép,
Szénagyűjtőgereblye és
Kévekötofonal

gyártmányai.

Ne vásároljon, míg gépeinket nem látta s árainkat nem kérdezte
Olesó tartalékreszek óriási raktára. Tessék mintakönyvet kérni!

WILLIAM J. STILLMAN
igazgató.

ÉVI TERMELES:
362000 gép.

BUDAPEST.
V. kerület, Váci-ut 30 szám.

Óh jaj!

Megfojt ez az
átkozott köhögés!

Köhögés, rekedtség és
elnyálkosodás ellen gyors
és biztos hatásuak

Egger mellpasztillái,

az étvágyat nem rontják és
kitünő izüek.

Doboza 1 korona és 2 korona.

Próbadoboz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:

„NÁDOR”
GYÓGYSZERTÁR
Budapest, VI., Váci-körút 17.

Éljen

Egger mellpasztilla
csakhamar meggyógyított

Kapható Csongrádon:

Nigrinyi Zoltán, Ungvári József és Vladár Sándor gyógyszerárakban.

Wahrlich!

hilft
großartig
als unerreichter
„Insekten-
Tödtter“.

Kapható Csongrádon: Bagossy József, Bagossy Gábor, Várdi Jakab,
Schwarcz Ignác urak üzleteiben és a Csongrádi Fogyasztási Szövetkezetben.
Szentesen: Bartha Sándor, Depszer Károly, Dobray Sándor, Eisler Lajos,
Horváth J. és Társa, Ifj. Kovács Sándor és Szépe Károly urak üzleteiben.

Nyomatott Weisz Márk könyvnyomdájában Csongrádon 1902.